

l.
z! ? ...
ladsz;
t,

re:
:
busan,
t.

TÖK
ik szá-
e:
er."
örstner
adár és
Demjén
Emma,
Szed-
t Feri,

épület.
ársulat.

KIS LAP

ETELKE ÉS A PAPAGÁJ (Lásd a 240. lapon.)

XXI. kötet. 15. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.

1881. október 9-én.

PIROSKA.

— Elbeszélés. —
(Folytatás.)

fiu ezt szörnyü komoly képpel mondta, ugy hogy Piroska szinte megzavarodva felelé:

— Nem vagyok én tündér, mi jut eszedbe! Csak nem hiszed, hogy igazán vannak tündérek? De azért szivesen segítek, ha tölem függ.

— Nem vagy tündér? Mit? Csak afféle közönség kis leány vagy? No akkor nem segíthetsz, nem hozhatod horgomra az arany koronás halat, mely itt bujkál a patakban.

Piroska hangosan felkaczagott, mert okos szüleitől már rég megtanulta, hogy az efféle mese épen csak mese. De azt még nem vette észre, hogy az a fiu ott lent a vízben szintén nevet s talán bizony csak bolonddá akarja tartani. A fiu aztán így szólt ismét:

— Mit, még nevetni mersz? Bizonyosan idegen vagy e helyen, mert én legalább nem ismerlek, pedig nincs olyan gyerek a faluban, a kit már el ne döngettem volna. Talán bizony a tegnap érkezett családból való vagy?

— Eltaláltad. Tegnap érkeztünk meg s itt lakunk ebben a szép kis házban.

— Oh, ti szerencsétlenek! Mennyire sajnállak!

Ugyan miért?

— Hát azt sem tudod? Hiszen ez a legborzasztóbb ház az egész vidéken! Meg van babonázva, minden éjjel kísértetek járnak benne . . . igen bizony . . . maga a kántor beszélte, az pedig csak tudja!

Piroska kissé meglökönt, mert a fiu most is roppant komolyan beszélt; de végre mégis győzött a kis leány józan esze s nevetve mondá:

— Badarságokat beszélsz, csakhogy engem el nem bolondítsz ám.

Ezzel megfordult és visszatért a kertajtóhoz. Itt azonban nagyon kellemetlen meglepetés érte: az ajtót csukva találta. Az ajtót ugyanis, mikor bejött, becsapta maga után, nem vevén észre, hogy hívülről nincs az ajtón kilincs, nem lehet kinyitni. Egészen megzavarodva állt ott s ijedtében majd sirva fakadt volna, ha ott nem terem mellette az a bohokás beszédü fiu s fontos képpel nem mondja:

— Ugy-é megmondtam? A gonosz kísértetek boszut állanak, mert nem hittél bennök.

— Eh, már nagyon is sok badarságot beszélsz összevissza, szólt Piroska kissé boszusan. Inkább mondd meg, merre juthatok legközelebb haza?

— Két ut közt választhatsz: mindkettő nagyon kellemes. Az egyikken néhány kigyó áll őrt, a másikon két dühös medve; csak kettő, megbirkózhatol velök.

— Jaj Istenem, de unom már rosz tréfáidat. Ki vagy te?

— Szegény elhagyatott árva, sem apám, sem anyám, éhezve bolyongok és sirva koldulok jó emberektől egy-egy darabka kenyeret.

Piroska kénytelen volt felkaczagni, mert a fiu csöppet sem látszott meg, a mit beszélt. Ellenkezőleg, igen csinosan volt öltözve, mindjárt rá lehetett ismerni, hogy valami uri gyermek.

— Ugyan hagyd már abba a bohókodást, szólt Piroska. Kérlek, mutasd meg, merre juthatok leghamarabb haza.

— Azt megmutatom. Nézd, erre.

S mint, a mókus, egy pillanat alatt fölmászott egy a kerítés mellett álló fára, a falra lépett s egy galyba fogózva, a tulsó oldalon leugrott a kertbe.

A kis leány szinte elképedt. Persze, ez csakugyan a legrövidebb ut, de ő képtelen itt átkapaszkodni. És a gonosz, pajkos fiu minek ment be? Ha szülei ott meglátják, mit fognak majd mondani? Még valami pajkos csinyt követ el a kertben!

De alig gondolta ezt, megnyílt kívülről az ajtó s a fiu udvarias bókkal mondá:

— Tessék kisétálni, kedves kisasszony! Nagyon örülök, hogy szolgálatára lehetek. Remélem, nem felejtkezik meg a borraival, kapok vagy két huszaskát?

— Mi . . . micsoda? Borraival?

Piroska most igazán nem tudta, mit gondoljon. Hátha csakugyan illik, hogy megajándékozza ezt a fiut? De mikor egy krajczárja sincs! A fiu, úgy látszik, sejtette ezt, mert lenézőleg mondá:

— Oh, talán bizony nincs is pénze? Mindjárt gondolhattam volna . . . hiszen nem is úgy van öltözve, mint igazi uri kisasszony . . . hahaha! Ezt a ruhát talán még a nagymamától örökölte, akkor lehetett divatos.

S nagyot kaczagva, kiugrott az ajtón, Piroska pedig kilépett s bezárta maga mögött az ajtót, aztán egészen kipirulva szaladt be a házba. Most már igazán boszankodott; amit az a fiu utoljára mondott, az nagyon bántotta. Megmeg-

állt s nézte ruhácskáját, vajlon csakugyan olyan ódivatu-e? Nem tudta eldönteni, mert eddig mindig meg volt elégedve ruhácskáival, melyeket a jó mama maga varrt.

Mikor a szobába ért, szülei már a reggelinél ültek.

— Kedves leányom, majd elkéstél, szólt a mama szeliden.

— Oh, mamácskám, de milyen kalandom volt! És milyen gonosz fiuval találkoztam!

Aztán elmondta egész történetét, mire az apa mosolyogva megjegyzé:

— Ugy látom, kis leányom, hogy az a fiu talán pajkos, de mégis jószívű. Mert bár szavaival boszantott, de végre mégis jót tett, kinyitotta az ajtót.

— Az igaz . . . de miért csufolta a ruhámat ódivatunak?

— A fiuk szeretnek ingerkedni a leányokkal; de ne feledd, kedvesem, hogy a tréfát legjobb tréfásan fogadni. Ruháddal pedig ne törődjél, csak tiszta és csinos legyen. Szegények vagyunk, nem vásárolhatunk divatos ruhákat. Hanem az csakugyan nem volt szép, hogy ilyesmivel akart boszantani az a fiu. Vajlon ki lehet? Ugy látszik, rosszul nevelik.

Piroska maga is kíváncsi volt megtudni, ki volt az a kiállhatatlan, de végre is ügyes és hasznos fiu. Nemsokára megtudták. A reggeli után ugyanis az apa így szólt:

— Most meglátogatom az én kedves Somlaki barátomat.

— És ments ki engemet, hogy betegségem miatt nem mehetek veled, szólt a mama.

Nem igen sok idő múlva az apa viszatért, de nem egyedül: vele jött az egész Somlaki család. Nagyon kedves, derék emberek voltak, kiket mindenki rögtön megszeretett. Egyetlen egy gyermeke volt: Milike, talán egy évvel idősebb Piroskánál; vidám, kedves leányka s Piroska alig néhány percz múlva már igazi barátságot kötött vele.

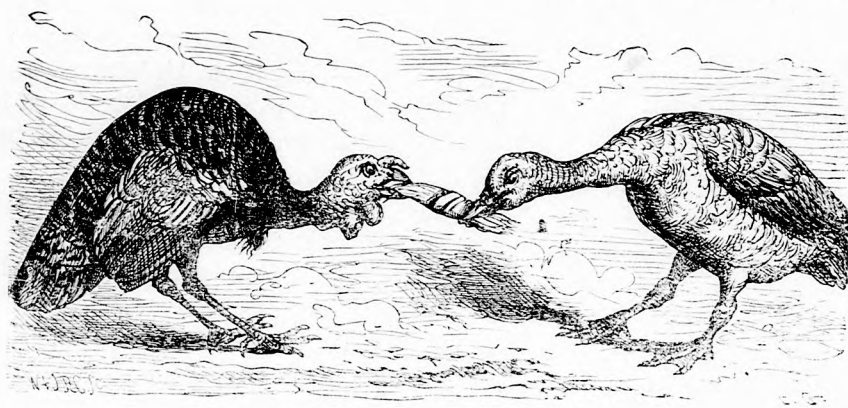
— Jaj de örülök, hogy ide jöttetek! szólt Milike, megölelve Piroskát. Eddig nem volt játszótársam, nincs a faluban

ilyen magunkforma leány. Ugy-é, szeretni fogjuk egymást?

— Oh nagyon, nagyon! felelé Piroška őszintén.

Mert neki is nagy öröm volt az, hogy ily kedves játszótársra talált. A városban volt ugyan hozzá való leányka elég, de ott Piroskáék annyira visszavonultan éltek, hogy jóformán senki sem járt hozzájuk, a kis leány soha sem mulatott magához hasonló gyermekekkel.

A két leányka karon fogva sétálga-

PULYKA-LIBA HÁBORÚ. (Lásd a 238. lapon.)

tott a kertben, mialatt az öregek a tornácson beszélgettek. Milike elmondott Piroskának mindenfélét, amit itt falun tudnia kellett s egyszerre így szólt:

— Aztán attól a gonosz Elemértől őrizkedjél ám, mert akármit csinálsz, kifog rajtad szörnyű csintalanságával. Igaz, hiszen még nem is tudod, ki az. Az Bánrévi Elemér, egy vásott fiu, ki nem igen régen beteg volt a városban s mikor meggyógyult, szülei ide küldték hozzánk a jó hegyi levegőre, mert anyám jó ismerősük.

Bár csak vinnék már haza! Már semmi baja sincs és csupa unalomból is pajkoskodik.

— Azt hiszem, már ismerem, azaz találkoztam vele s mondhatom, mindjárt meg is boszantott.

Vissza sétálva szüleikhez, Piroška megemlíté mamájának, hogy tudja már, ki az a fiu, a kivel reggel találkozott, — Bánrévi Elemér.

— Bánrévi Elemér! kiáltá a mama meglepetve és szinte összerázkódva.

Hiszen akkor közel rokonunk . . . unokatestvérem fia . . . én más ilyen nevű családot nem ismerek.

— Ugy van, asszonyom, szolt Somlaki; Elemér csakugyan rokonuk s mihelyt előkeríthetem valahol a gonosz csontot, elküldöm ide, hogy nénikéjét üdvözölje.

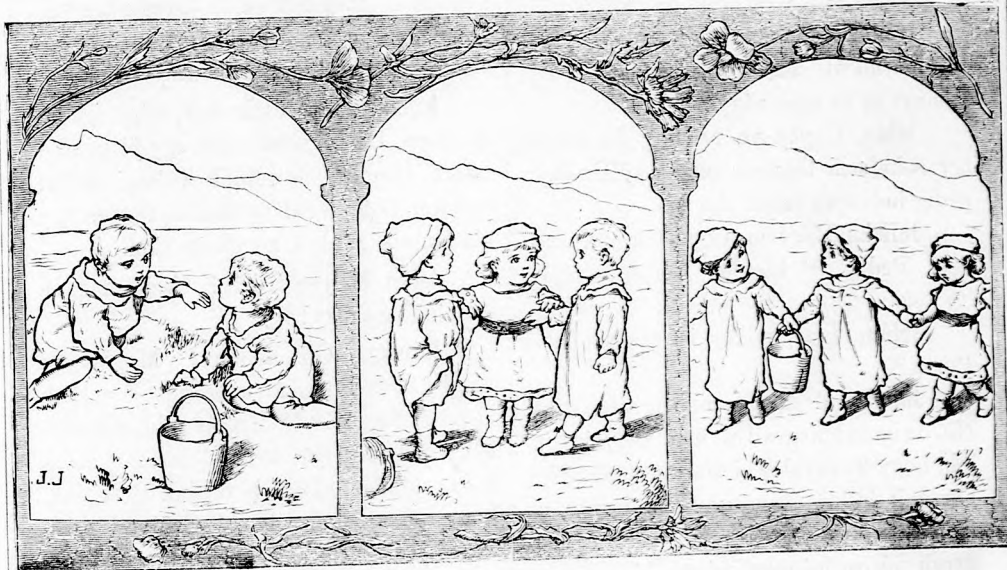
— Csakhogy félek, nem sok örömük lesz benne; tévé hozzá Somlakiné. Őszintén megvallva, már alig birunk vele.

Nem sokára aztán eltávoztak Somlakiék, Piroska kikísérte őket s mikor visszatért mamájához, így kiáltott fel:

— Kedves mamácskám, hiszen az roppant ujság nekem, hogy Elemér rokonunk. Hát vannak nekünk rokonaink? Eddig soha sem említettétek; azt hittem, nincs sehol semmiféle rokonságunk.

(Folytatása következik.)

ZSUZSIKA ITÉLETE.

Matyi.

Nem, ha, mondom, nem!
Én nem emelem.
Hurezolhatod, ha tetszik
A vödördet napestig.

Sándor.

Hó, nem addig a,
Komám Matyika!
Ez a vödör nem enyém,
Hát nem is emelem én!

Zsuzsika.

Matyim, Sándorom,
Mit kell hallanom!
Két barátnak illik-e
Igy össze pörölnie?

És most szaporán
Matyim Sándorkám,
Rögtön fogjatok kezet,
Szépen békét kössetek!

S mert a vas veder
Egynek nagy teher:
Elkerülve pert és zajt
Ketten emelitek majd!

Matyi.

Bölcs itéleted
Mégbékeltetett.

Sándor.

Bölcsőbb vagy mint Salamon
Sokáig élj, azt mondom!

A ROKON.

— Vigjáték egy felvonásban. —

Irta: Elma néni.

Személyek: *)

JULISKA	12 éves	} testvérek.
JOLÁN	9 »	
IRÉN	6 »	
BERTA	11 éves unokatestvérök.	} Juliskáék barátnői.
MARISKA		
BORISKA		

Történik egy esinosan bútorozott szobában.

Első jelenet.

Juliska, Jolán, Irén asztal mellett ülnek.

(Juliska varr, Jolán olvas. Irén számol)

Irén. Három meg négy az hét, elketőt. marad öt, hozzáadok négyet . . . jaj! mennyi az öt meg négy?

Jolán. Ugyan ne számolj hangosan, így soha sem tanulom meg a költeményt, pedig holnapra tudni akarom.

Juliska. Mégsem végeztétek el a tanuást? Pedig azt hiszem, Berta mindjárt itt lesz.

Jolán. Igaz, mikor is érkezik meg Berta?

Juliska. Minden perczen várhatjuk. No, az igazat megvallva, nem nagyon örülök, hogy Tornyai néni Bertát a szünidőre hozzánk küldi. Nem ismerem ugyan, de képelem, hogy ez is aféle vézna, sápadt arcú városi leányka, mint a Mezeiek rokona, ki tavaly volt itt; se nem eszik, se nem játszik, se nem szaladhat kedve szerint, mert az mind nagyon árt nekie. Csupa szeszélyből és unalomból áll, haragjában tör, ront, a fejcskéje üres és az egész lány csupa elbizakodottság.

*) Jolán és Boriska szerepeit fiuk is játszhatják, persze fiunévvel.

F. b.

Irén (ki az alatt csöndesen számolt.) Na, elvégeztem a számadást. Mondd csak Juliska, fog Berta velem is játszani?

Juliska. Alig hiszem, az ilyen magad forma kis lányt alkalmasint még észre sem veszi, nem fog veled törődni.

Irén. Mit? Észre sem vesz? És miért? Nem vagyok én már nagy leány? Nem járok-e már a második osztályba? No de jól van, ha ő nem vesz észre, hát akkor én sem veszem őt észre.

Jolán (becsapja a könyvet.) Hála Istennek! most már én is szabad vagyok. De mondd csak, Juliska, aztán hogyan viseljük magunkat Berta irányában?

Juliska. Hát csak úgy, mint mással szemben. De várjatok csak, egy jó gondolatom támadt. Szeretnék valami tréfát csinálni, hogy legalább eleinte legyen egy kis multságunk a vendégünkkel.

Jolán. Milyen tréfát? Csak meg ne sértsük valahogy!

Juliska. Oh dehogy! Megkérjük Mariskát és Boriskát, cseréljenek velünk nevet és fogadják ők Bertát mint rokonukat s ha majd jól össze lesz már zavarodva minden, akkor bevalljuk Bertának, hogy *mi* vagyunk rokonai. Szüleink csak estére jönnek haza s így bátran véghezvihetjük a tréfát. Legalább a mai napra megmenekülünk az unalomtól.

Jolán (tapsol.) Ez nagyon multságos lesz; de — nem teszünk azzal valami rosztat? Csak itthon volna a nevelőnőnk, hogy megkérdezhetném.

Juliska. Dehogy teszünk rosztat! Hiszen csak mulattatjuk ezzel Bertát, no — meg magunkat is.

Második jelenet.**Voltak, Mariska, Boriska.**

Mariska. Csakhogy végre reátok találtunk! Már a kertben, az udvaron, a kocsiszinben, az üveges hintóban is kerestünk.

Boriska. Tegnap azt ígértétek, hogy eljöttök hozzánk a szilvásba.

Juliska. Épen jókor jöttök; nagyszerű tervünk van. Sétáljunk kissé és utközben elmondom az egészet.

Jolán. De talán mégis be kellene várnunk Bertát?

Juliska. Oh, a kertből meglátjuk már messziről a kocsit, akkor majd bejövünk.

Irén. Én is veletek mehetek?

Juliska. Természetesen, kedvesem! Nálad nélkül meg sem eshetnék a nagy plánom. (El mindnyájan.)

Harmadik jelenet.

Berta (más ajtón lép be, kalappal, napernyővel, uti köpönyegben.)

Berta. No hiszen szépen lefestettek engem az én kedves rokonaim! Tehát sápadt arczu, vézna, beteges, szeszélyes, unalmas, üres fejű s tudja Isten még mi minden vagyok! Nem is hittem, hogy ilyen meglepetést készítek magamnak, mikor a kert hátsó ajtajánál kiszálltam, hogy meglepjem kedves rokonaimat. Itt az ajtónál meghallottam, hogy rólam beszélnek; megálltam hallgatózni . . . bár ez bizony nem illik . . . Engemet akartok megtréfálni? De hiszen semmi sem lesz abból! Inkább én tréfállak meg titeket s meg is érdemlitek az unalmas, üres fejű elnevezésekért. Miért ítéltek fölöttem, mielőtt ismernétek? Jön-

nek . . . Nem szabad tudniok, hogy már itt vagyok. (El.)

Negyedik jelenet.**Juliska, Jolán, Irén, Mariska, Boriska.**

Boriska. De tán még lett volna érkezésünk . . . még kissé tanácskoznunk kellene.

Juliska. Jobb lesz, ha itt várjuk meg; láttam a kocsit az országúton. Tehát megértettétek? Mihelyt Berta bejön, te, (Boriskára mutat) fogadod őt, mint Juliska és minket (Jolánra és magamagára mutatván) bemutatasz mint barátnőidet. Mariska meg a nővéred lesz, Jolán.

Jolán. Félek, hogy elárulom magamat.

Juliska. Ne félj semmit, majd kiségitlek én; aztán épen a sok zavar lesz a mulatságos.

Irén. Hát én ki leszek?

Juliska. Az ami vagy, egy iczi-piczi kis lány, egyéb semmi.

Irén. Semmit sem akartok rám bizni, pedig én már a második osztályba járok, én már nagy leány vagyok!

Ötödik jelenet.

Voltak, Berta, (mint parasztleány, tarka kendővel, bekötött fejjel, a mellén is nagy kendő keresztülkötve.)

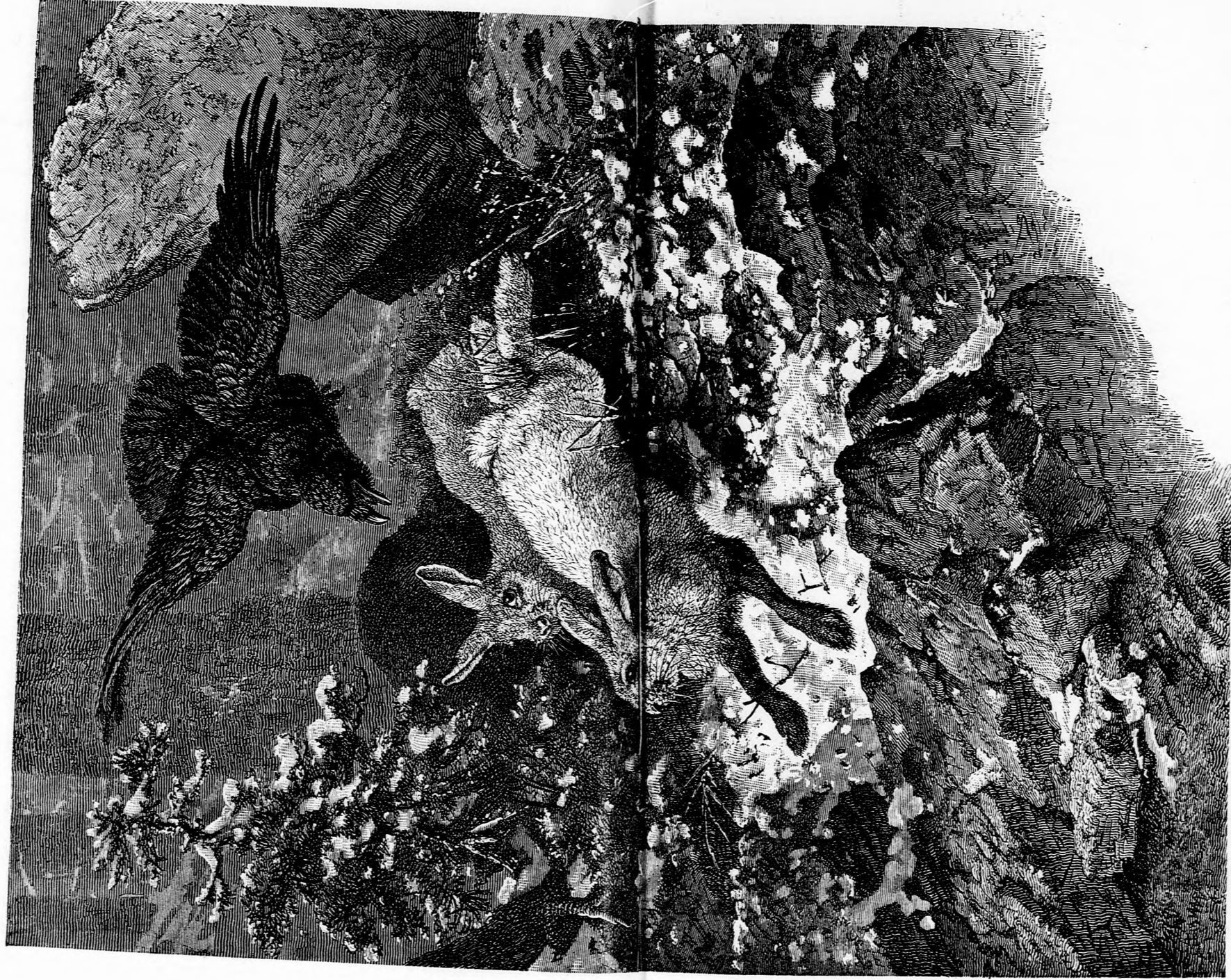
Berta. Szerencsés jó napot kívánok a kisasszonyoknak.

Mindnyájan. Jó napot.

Juliska. Ki vagy? Mit kívánsz?

Berta. Hát én volnék Rozí, az izé, tetszik tudni, a kis komornya, vagy mi, a ki a Berta kisasszony körül vagyok és a szobájára vigyázok, hogy el ne menjen.

(Folytatása a 234. lapon.)

HAVASI NYULAK (Lásd a 237. lapon.)

(Folytatás a 231. laphoz.)

Juliska. A szobájára?

Berta. De figurás a kisasszony; hogy is akartam mondani? hát csak azt akartam mondani, hogy izé . . . már nem is tudom.

Jolán (Irénhez) No ez az izé vagy mi igen okos leánynak látszik.

Irén. Kérdezzük ki, mit tud Bertáról?

Jolán. Megérkezett már Berta?

Berta. Az én kisasszonyom? Dehogyan érkezett, majd csak ezután jön meg a tatárban, tetszik tudni; úgy híjják az új üveges hintónkat, engemet a marhászekérrel előre küldtek, hogy addig pakoljam ki a kisasszony ruháit, hogy mindjárt új tualettet csinálhasson.

Jolán (Juliskához.) Hm, ugy látszik nagyon uri módon utazik.

Berta. Instálnám hát allásan, tessék nekem a szobákat megmutatni, melyekben a kisasszony lakni fog.

Juliska. A szobákat? Egy szoba nem lesz elég? Pedig Berta velünk egy szobában fog lakni.

Berta. Jaj, jaj kisasszonykám! Az nem lehet! Hát aztán hol fogjuk megtartani a szuarékat, ha a kisasszonyomnak még külön szalonája sem lesz?

Jolán (nevetve.) Szalonnát kaphat, de külön szalonja bizony nem lesz.

Juliska. Ugyan mondjad csak, milyen az a te kisasszonyod?

Berta. Hát biz a sápadt szegény nagyon, beteges, haragos és mindig unatkozik; aztán meg mivel hogy olyan beteges, hát még a szellőtől is féltik és azért utazik mindig a tatárban.

Jolán. De ha olyan beteges, hogy

lehet kedve multságokat rendezni és czipfrán öltözködni?

Berta (félre.) Ez a kis lányka még megfog. (Fenn) Hát csak azért kisasszonykám, mert nagyon szeszélyes, és amit akar, annak meg is kell történnie.

Juliska. Hallod-é, te nem igen látszol olyannak, hogy egy szeszélyes kisasszonynak kedvére tudnál tenni; még kicsi is vagy hozzá; nincs vele más szobaleány?

Berta. Oh, dehogyan nincs! Ott a tatáron jön még egy; de annak most az a dolga, hogy ha a kisasszony el akar ájulni, akkor szagos vizet tart az orra alá, a gubernántja pedig mindig legyezgeti egy nagy fehérrel; de azért az nem fehér, hanem fekete.

Jolán. Hát társalkodónője is van?

Berta. Van ám de még milyen! No majd meglátják a kisasszonyok. Mindég szokott nekünk lenni, hogy legyen, a ki a kisasszonyunkat mulattassa, mert ő nagyon unalmas, mondok: szörnyen unatkozik. (Mindannyian nevetnek.)

Juliska. No, ha a te kisasszonyod unalmas, legalább te fogsz minket mulattatni.

Berta. Nagyon szivesen, ha ráérek. De annyi mindig a dolgom, jaj, jaj!

Juliska. Miből áll hát a te dolgod, ha még egy más szobaleánya is van Bertának?

Berta. Hát azt a sok összetört csészét, tükröt, üveget, és sok más holmit, a kit a kisasszony nekünk a fejünkhöz szokott vágni, azt mind nekem kell összesöpörnöm; aztán még az utcára kidobott ruhákat, karpereczeket, könyveket is mind nekem kell fölszednem; aztán ötször, hat-

szor egy nap a lakatoshoz kell szaladnom, hogy csinálja meg a csepenyűhuzót, mert a kisasszony nem tud a nélkül ellenni, mert mindig úgy megrángatja, hogy rögtön leszakad.

Juliska. Jóságos Isten! Csak vége volna már a szünidőnek! Gyönyörű mulatság vár reánk! Gyere Rozi, hadd mutassam meg a szobát. Bárcsak itthon volnának már szüleink! (Juliska és Berta el.)

Hatodik jelenet.

Voltak Berta nélkül. **Juliska** azonnal visszajön.

Juliska. Megmondtam a szobaleánynak, vezesse Rozit a szobánkba; egy csöpp kedvem sincs tovább beszélgetni vele. Istenem! milyen sors vár reánk! Hiszen egy nyugodt percünk sem lesz!

Boriska. Jaj, Juliska! dehogy cseréllek veled nevet; félek, Berta majd az én fejemhez talál valami csészét vagy üveget hozzá vágni; legjobb is lesz ha elmegyünk, mielőtt megérkezik. Jer Mariska, menjünk haza.

Mariska. No, csak ne szökjünk! Hiszen csak nem bánt minket mindjárt! Nagyon szeretném ismerni. El sem hiszem felőle mind, mit az a Rozi mesélt.

Jolán. (Gondolkodva.) Tudjátok-e, nekem ez a Rózi nagyon furcsának tűnt fel. Néha olyan ostoba volt, hogy csodálkozni kellett rajta, néha meg úgy beszélt, mint akármelyik miveltebb leány.

Hetedik Jelenet.

Voltak. **Berta** lefátyolozva, uti ruhájában, mint első beléptekor.

Berta. Bon jour mesdames! bon jour!

Mindannyian } Jó napot!
} Alá!szolgája!

Berta (Juliska és Jolánhoz fordulva.) Önök a házi kisasszonyok?

Juliska. Igenis, kisasszony! Mivel szolgálhatunk?

Berta. Ma chère, én vagyok Tornyai Berta kisasszony társalkodónője s előre küldött, hogy tudassam önökkel, hogy egy negyedóra mulva megérkezik, legyenek készen fogadására.

Juliska. Istenem! milyen czeremóniás! Tán csak nem kívánja, hogy dikciózóval fogadjuk? — Tessék helyet foglalni.

Berta (leül.) Azt épen nem, sőt ő fog beszélni, — oh, ő nagyon szeret beszélni és kérdezősködni. Mihelyt gyermekeket lát, rögtön kikérdezi őket, mit tudnak, mit tanulnak? Ha jól felelnek, azért haragszik; miért tud más is valamit? ha rosszul felelnek, akkor meg agyonkinozza őket, mert igen szeszélyes. Én tehát figyeztetni akartam önöket e szokására, legyenek készen mindenre.

Boriska (Mariskához halkán.) Te Mariska, mégis jobb lesz be nem várnunk Bertát.

Mariska. Tudod mit? Bujjunk el a második szobába, onnan megleshetjük.

Boriska. Az bizony jó lesz. (Az ajtó felé osonnak.)

Berta (észreveszi.) És önök kisasszonyaim, kik önök?

Juliska. Mezei Boriska és Mariska, barátaink.

Berta. Örülök és kérem, tessék szintén itt maradni. Berta kisasszony neheztelne rám, ha megtudná, hogy nem marasztaltam itt kegyeteket.

Boriska (Juliskához.) Ugy tesz ez a kisa-szony, mintha ő parancsolna itt.

Jolán (Juliskához.) De miért viseli azt a fátyolt? És hangja olyan ismerős.

Juliska. Ugyan mit beszélsz?

Berta (az alatt Irén számfeladványát vizsgálván.) A számadás helyes. Eh bien! szeret-é számolni? Voyons!

Irén (félénken.) Nem nagyon.

Berta. Ez baj! mert Berta kisasszony mindjárt számoltatni fogja.

Juliska. Pedig gondolom, ő sem tud sokat.

Berta (félre.) Mily kicsinylőleg beszél rólam. Ezért meglakolsz. (Jolánhoz.) És maga mit tanult épen most?

Jolán Én, én költeményt; »A rabgólya«, Arany Jánostól.*)

Berta. Szép! Aztán tudja-e már?

Jolán (félénken.) Még nem igen jól.

Berta (követelő hangon.) No, szavalja el.

Jolán (Juliskához.) Hogy parancsolgat! Elmondjam?

Juliska. Tudom is én. Csak itthon lennének szüleink vagy a kisasszony. Már csak mondd el!

Jolán (kiabálva szavalja el a költeményt.)

Berta (a szavalat után.) Derék! Azt hiszem Berta kisasszony meg lesz magával elégedve, bár szavalása még nem volt egészen helyes. (Félre.) Pedig én meg ugy sem tudnám előadni.

Juliska. De kérem kisasszony, mi kifogása lehet Jolán szavalása ellen? Hisz ő még gyermek s tessék elhinni, még a lelkész úr is meg volt Jolánnal elégedve.

*) Akármely más költemény is választható.

Berta (félre.) Védi testvérét, tehát szereti; ezért megbocsátok neki. (Fen.) Mi kifogásom van? Kegyed azt nem érti; de — mondja csak, mit tanult kegyed holnapra?

Juliska (félre.) Ez már mégis kiállhatatlan, még engem is examinál!

Berta. Eh bien Mademoiselle! mit tanult?

Juliska. Én — én földrajzot tanultam.

Berta. S miről?

Juliska. Bereg vármegyéről.

Berta. Szép! Akkor mondja meg, melyik mezőváros Beregben az, melyből, ha fejét vesszük, asszony lesz?

Juliska. De — de — hisz ez nincs a könyvben.

Berta (szigorú hangon.) A ki Bereg-megyéről tanul, annak azt is kell tudnia. Nos, (körülnéz) ki tudja? (Boriska és Mariska az asztal mögé bujnak a többi zavartan összenéz.)

Jolán (félénken.) Kedves kisasszony, kérem, mondja meg, mert mi nem tudjuk.

Berta. Megmondjam? És mért mondanám meg?

Jolán. Mert, mert — a nevelőnőnk mindig meg szokta mondani, amit nem tudunk.

Berta (félre.) Ez a kis lányka mindig megszegyenit. (Hangosan.) Jó, tehát megmondom; ez a mezőváros: K á s z o n y; ha elveszem fejét, a k — t, asszony lesz belőle.

Juliska (nevetve.) Az ám... ászony! (Gunyosan.) Ezt kitalálhattam volna.

Berta. Természetesen. (Félre.) Pedig én sem tudtam, mikor a minap kedves apám tréfából kérdezte.

Jolán. (Bertához) Köszönöm kedves kisasszony, hogy megmondta.

Berta (lehajol hozzá, hogy megcsókolja.) Te kedves kis leányka vagy.

Jolán (kíváncsian fölemelve a hozzá lehajló Berta fátyolát.) Nini, hiszen ez Rozi... vagy talán nem is a társalkodónő... hanem más valaki.

Berta (félrehuzva fátyolát.) Ha ha, ha! te kedves kicsike! Csakugyan jól sejtetted, nem vagyok se Rozi, se társalkodónő, hanem Berta, a ti rokontok, az a vézna sápadt arczu, szeszélyes, unalmas, üres fejű, elbizakodott leány. (Mehajtja magát tréfásan Juliska elé.)

(az asztal mellett leguggolva.)
Boriska }
Mariska } No most ránk kerül a sor.
 Bár csak eltudtunk volna
 osonni!

Juliska (zavartan.) Hát te voltál Rozi!
Berta (nevet.) Saját becses személyemben!

Jolán (Juliskához.) Én már mindent kitaláltam! Berta bizonyosan hamarabb érkezett, mint vártuk, meglesett bennünket, mikor felőle beszéltünk és azért ijeszített így reánk.

Juliska (vigan). Szépen jártunk! De megérdemeltük! S én szeszélyes, unalmas, beteges teremtésnek hittelek. Bocsáss meg édesem. Óh milyen jól fogunk majd mulatni!

Berta. Én is azt hiszem, de komoly dolgokkal, tanulással is fogunk foglalkozni. És most öleljetek meg. Boriska, Mariska, ti se bujjatok el, nem vagyok ám én emberevő; csak tréfáltam veletek egy kissé, megelőztelek tréfátokban. Jertek

ide mind, jó partások leszünk. (A gyermekek mind Berta körül sorakoznak.) És azt jegyezzük meg: Nem kell itélni a fölött, kit nem ismerünk! (A függöny legördül.)

ÉLI ALMA.

*Alma alma piros
 alma,
 Meg vagy érve,
 leszedlek.
 Nyitva áll az élés-
 kamra,
 A polczára letesz-
 lek.*

*Ha megjő a szent Karácson
 A polczodról leveszünk
 S fölaprítva, a kalácson
 Jóbizüen megeszünk.*

HAVASI NYULAK.

(Képpel a 232—233. lapokon.)

Mikor lent a sikon, a szép völgyekben még kellemes őszi idő jár, mikor a gazda még javában szánt-vet, a szőlőkben meg vigan foly a szüret, akkor odafent a magas hegyekben a Kárpátok őriási sziklái közt már a fagyos tél kezd uralkodni. Mikor odalent eső esik, fent már havazik, a növények téli álomra térnek s fonyadtan, szárazan merednek ki a szirt-hasadékokból; csak a haragos-zöld fenyő daczol a hideggel s nem hullatja el levelét, ha még olyan keményen fagy is.

Kibirja ő az egész csikorgó telet s az efféle őszi kis zuzmarában még jól is érzi magát.

De az állatok, melyek ott a magasan tanyáznak, azok épen nem találják mulatságosnak a tél közeledését. A melyik teheti, elbúvik barlangjába és lefekszik téli álomra, mint a mormota, mely tavaszig ki sem dugja az orrát biztos, meleg fészkeből. Csakhogy nem mindegyik tud annyi ideig aludni; a ki pedig nem alszik, az bizony megéhezik, és a ki éhes, az kénytelen eleséget keresni, ha még olyan nehezen találja is.

Igy vannak a szegény havasi nyulak is. Félve, dideregve bujnak elő odujokból, s szimatolva, óvatosan körültekintve járnak-kelnek a havas sziklák közt, keresgélve egy kis füvet, mohát. Sokszor a hó alól kell észetaparni, ha pedig ott nem találhat csapadékot, akkor el kell vándorolni a sziklák között, gyalogfenyő-bokrokig, hogy a fák alatt megragicsálják. Az pedig baj, ha messzire kell menniök, mert sokféle veszedelem kerülgeti őket.

A sas, kány, keselyű szintén éhezve, fázva gubbaszkodik ott a szirteken. Ők nem költöznek el melegebb éghajlat alá, mint a dalos madarak; megmaradnak híven bérczes hazájukban, de a tél bizony nagyon bojtos idő az ő számukra. Mindenféle kis és nagy állat vagy elköltözik, vagy elrejtőzik a hideg idő beálltával s a ragadozók nagyon ritkán találnak valami zsákmányra. Így aztán persze nem csoda, ha mohón csapnak le a szegény havasi nyulra, mely szintén eleségét keresi. Hiába vigyáz szegény nyulacska, hiába nézeget körül a legnagyobb óvatossággal, a gonosz ragadozó madár a sziklák közt meglapulva, már messziről lesi s midőn a nyulacska, semmi rosztat sem gyanítva elhalad, a rabló hirtelen lecsap reá. Bizony nehéz, nagyon nehéz a menekülés, mert akármilyen gyorsan fut, a madár még gyorsabban repül s utoléri. Jó szerencse, ha van közel valami üreg, melybe

az üldözött nyulacska bebújhat, mert oda a ragadozó madár nem tud utána menni. Egy ideig csak lesi, lesi, hogy prédája előjőjön, de a nyulacskanak is van ám esze s akár óráig is ott fekszik és csak akkor jön elő, mikor meggyőződött, hogy ellensége beleunt a várakozásba és másfelé szállt zsákmányt keresni.

Pulyka-liba háboru.

(Képpel a 228. lapon.)

HÁT egy pulyka, glu, glu, glu,
Egy roszt lyukba' glu, glu, glu,
Talált holmi csomagot.
Jobb szeretett vón' magot;
De mert nem lelt egyebet
Azt gondolja: jó lesz ez
Megtönni a begyemet!
Hej de amott mi neszez?
Hát a liba, gágom gágom,
Amint látom.
Észreveszi, hogy a pulyka
Ott a lyukba'
Valami nagy kincset lelt,
Rögtön oda is szelelt,
S a másik végét bekapja,
Ránczigálja, megszaqatja.
És szörnnyü tusára kelt
Szomszédjával
A pulykával.
Gágom, gágom, — glu, glu, glu!
Mily rettentő háboru!

*

És a harcznak oka mi volt?
Egy darabka ócska szíj volt!
Sem a liba, sem a pulyka
Hasznát nem vehette.
És hogy mégis összevesztek? ...
Az irigység tette!

A SZÉP LAPDA.

— Beszélyke. —

INT állt Lajos a kapu előtt és türelmetlenül várakozott. Most kell megjönni apácskának Budapestről, a hol egy egész hétig volt. Hogy ne várná türelmetlenül!

No, meg aztán egyébire is gondolt. Apácska bizonyosan nem feledkezett meg róla, hoz valami szép vásárfiát a városból, hiszen ígérte is, hogy hoz, ha Lajos jól tanul és jól viseli magát. Pedig csakugyan jól tanult s viselete ellen sem lehetett semmi panasz.

Az apa meg is jött és Lajosnak reménye teljesült: kapott mindenféle szép játékszert. De valamennyi közt legnagyobb öröme telt egy pompás nagy lapdában, minővel még soha sem birt; sőt az egész iskolában sem volt ekkora lapdája egy fiúnak sem.

— Délután elviszem az iskolába és megmutatom a fiuknak. Tudom, fogják irigyelni, egyiköknek sincs ilyen. Hát még az a szegény Varga Pali hogy fog bámulni! Neki még közönséges lapdája sincs. Jaj, de jó is, hogy nem én vagyok az ő helyén! Olyan kopott ruhában jár!

És délután csakugyan elvitte a lapdát az iskolába; de annyit játszott vele, hogy majd elkésett; a tanár épen akkor lépett be, mikor ő; s így a szép lapdát most mindjárt nem mutogathatta, mert most figyelni kellett és a leczkét elmondani. A legelső, kit a tanár kihivott, Varga Pali volt s feleletével nagyon meglegedett, mert Pali szorgalmas, szép eszű fiu volt, s annál inkább iparkodott, mert

tudta, hogy szülei szegények és nagy áldozatukba kerül az ő iskolázatása. Pali után Lajosra került a sor; Lajos azonban szép lapdája fölött egészen megfeledkezett a tanulásról, úgy hogy semmit sem tudott s a tanár szigorun megdorgálta, aztán inté, vegyen példát Paliról.

— Oh, az a Pali már igazán kiállhatatlan, sugta Lajos, a mint leült, szomszédjának Bélának s mindjárt lapdáját kezdte nekik titokban mutogatni.

— Figyelem! szól a tanár szigoruan.

Lajos tehát eldugta lapdáját. Végre aztán hazatértek az iskolából s utközben megmutathatta pajtásának a kincset.

— Jaj de szép! De szeretném, ha nekem is volna ilyen lapdám! kiálták mind.

Csak Pali nem mondta ezt, egyszerűen azért, mert tudta hogy esztelenség volna szegény szüleitől ilyesmit kívánni. De Lajos gunyosan mondá:

— Nézzétek, Pali egy szót sem szól, annyira irigykedik és loszankodik. Persze, neki soha sem lesz!

Pali nem felelt, hanem megindult hazafelé; messze lakott kint egy majorságban. Csakhamar újra mellette voltak azonban a fiuk, mert elhatározták, hogy mindjárt megpróbálják a szép új lapdát, kint a mezőn. Itt egy ideig Pali is nézte a játékot, mignem egyszerre Lajos kétségbeesetten jajgatni kezdett: ő maga dobta épen a lapdát, még pedig rossz irányba, megfeledkezett arról, hogy közel vannak a folyóhoz, — a lapda a vízbe esett s gyorsan uszott lefelé.

Odagyültek mindnyájan a partra és sopánkodva nézték, mint sodorja tova a víz a szép lapdát; utána menni egyikök-

nek sem volt bátorsága, mert a víz mély és ragadó volt. De a mint ott bámészkodtak, egyszerre valaki beugrott a folyóba, néhány perc alatt eluszott a lapdáig és csakhamar szerencsésen kihozta.

— Ni, hiszen ez Pali! szóltak a fiuk.

Lajos elpirult és elszégyenkezett; nem volt rosz fiu s most nagyon érezte, milyen csuf dolgot követett el, mikor Paliról oly megvetőleg, gunyosan szólt, csak mert kopott a ruhája. Most kezet nyujtott neki és meghatottan mondá:

— Kedves Palim . . . én megbántottalak, lenéztelek s azt hittem, hogy mert szegény vagy, bizonyosan irigykedel. Látom, hogy te vagy a legderekbabb mindnyájunk közt . . . legyünk jó barátok, bocsáss meg.

— Oh, én nem is haragudtam, felelt Pali. De annak örülni fogok, ha máskor nem ítélsz meg senkit ruhája után s meg gondolod, hogy szerény külső alatt is jó sziv lakhatik.

ETELKE ÉS A PAPAGÁJ.

(Képpel a czimlapon.)

FÉNYES, hosszú lánczra kötve, csinos állványon volt a helye a kis fehér papagájnak. Hiu, fényes madár volt, hallotta, miként dicsérik szép tollazatát, sokan meg is simogatták, mondván:

— Mily szép kis papagáj!

Szelid volt, nem bántotta azokat, a kik czirógatták, de különösen szerette a kis Etelkét, ki minduntalan ellátogatott hozzája és vitt neki mindenféle csemegét. Hálából a papagáj elmondta mindazokat a szavakat, melyeket tudott, pedig sokat tudott, mert szemfüles kópé volt s ha valamit kétszer-háromszor hallott, már tudta.

Egy napon Etelke megint közeledett a papagáj felé s köténykéjében hozott valamit. A madár kíváncsian pislogott feléje, mintha kérdezte volna:

— Valjon mit kapok most?

— Almát hoztam, mondá a kis leány, nézd, Koko, milyen szép, piros alma. No, harapj belé!

Oda tartotta s a papagáj nem kínáltatta magát sokáig.

— Ugy-e jó? szólt Etelke nevetve.

A papagáj válasz helyett körmei közé fogta az almát s kivette Etelke kezéből, aztán jóízűen falatozott, Etelke pedig mosolyogva nézte. Egyszerre azonban a kis leány egészen elkomolyodva sohajtá:

— Szegény papagáj!

— No's, mi a baj? kérdé a mama.

— Hát . . . az jutott eszembe, kedves mamácskám, hogy mégis csak szomorú élete van ennek a szegény madárnak. Nem éhezik, az igaz, de ide van lánczolva s egész életét ezen a helyen, rabságban kell töltenie. Én bizony nem cserélnék vele.

— Igazad van, kedvesem, a fogoly életeszomorú, hamég olyan fényes a láncz, melylyel le van bilincselve. De a szegény papagájon nem segíthetünk. Nem engedhetjük, hogy szabadon járjon a szobában, mert mindent összetörne; ha pedig kieresztenők a szabadba, rövid idő alatt elveszne, mert a mi éghajlatunk alatt ő a szabadban nem tud megélni. Nem tehetünk tehát egyebet, mint hogy fogva tartjuk, de jól bánunk vele.

— Igen, szegény madárka, szólt Etelke s gyöngéden megsimogató a papagájt; igen, nem segíthetek rajtad. de jó és nyájas leszek hozzád mindig; így legalább könnyebben elviseled a fogságot.

Nincs is messze földön madárnak jobb dolga, mint a hú Etelke papagájának.

A »KIS LAP« XXI. köt. 12. számában közölt találos kérdések megfejtését utólag még beküldték: Moskovics Géza, Zuber Ferencz, Szénássy Ilka, Zaitschek testvérek, Faragó Pista, Illyés Clarisse, Engel Paulina.